EUROPOS BENDRIJŲ KOMISIJA

Briuselis, 23.9.2005
KOM(2005) 450 galutinis

2005/0179 (COD)

Pasiūlymas

EUROPOS PARLAMENTO IR TARYBOS REKOMENDACIJA

dėl tarptautinio mobilumo Bendrijoje švietimo ir mokymo tikslais: Europos mobilumo kokybės chartija

(pateikta Komisijos)

AIŠKINAMASIS MEMORANDUMAS

1) PASIŪLYMO APLINKYBĖS

- **Pasiūlymo pagrindas ir tikslai**

Mobilumas yra vienas iš pagrindinių Europos Sąjungos švietimo ir mokymo politikos tikslų, kuris nustatytas Sutarties 149 ir 150 straipsniuose. Mobilumas ne vien tiktai padeda plėtoti Europos pilietybę ir europietišką sąmoningumą, per supratimo apie kultūrinę ir kalbinę įvairovę gilinimą jis remia Europos švietimo ir mokymo erdvės sukūrimą remiantis 2000 m. kovo mėn. Lisabonoje suformuluotu Europos Vadovų Tarybos strateginiu tikslu.

Sąjungos švietimo ir mokymo programos nuo pat pirmųjų dienų iš esmės prisidėjo prie šio tikslo. Būtent „Erasmus“ programa, pagal kurią daugiau kaip 1 000 000 jaunuolių buvo tam tikram laikui išvykę į kitas valstybes nares tęsti savo universitetines studijas, geriausiai reprezentuoja ES veiklą, kadangi ji yra viena iš nedaugelio žinomų labai didelei daliai ES piliečių. Šios programos, skirtos mokykloms, universitetams, profesiniam mokymui ir lavinimui bei suaugusiųjų švietimui[1], prisidėjo prie dalyvių ir juos supančių žmonių – tėvų, šeimos, draugų, darbo kolegų, „Europos pilietybės“ jausmo stiprinimo.

Šio pasiūlymo tikslai iš esmės yra tokie:

 nustatyti bendrąjį principų aprašą, kuris mokymosi tikslais padės pasiekti didesnį produktyvumą ir veiksmingumą visų rūšių organizuoto mobilumo srityje;

 konkrečiau, pateikti orientyrą visiems Integruotos mokymosi visą gyvenimą programos, kurią pasiūlė Komisija 2007 – 2013 m. laikotarpiui, dalyviams.

Priėmus šį pasiūlymą, tikimasi sulaukti tokių teigiamų pasekmių:

o Tolesnis mobilumo mokymosi tikslais skatinimas. Tai vertinga asmeniniam tobulėjimui, taip pat tai leidžia Sąjungos piliečiams naudotis pagrindine jų teise laisvai keliauti ir gyventi valstybių narių teritorijoje.

o Mobilumas praturtina mokymosi patirtį ir skatina žinių perdavimą, tokiu būdu pakeldamas bendrą Europos švietimo ir mokymo sistemų lygį. Tai padės Europai siekti tapti novatoriškiausia ir konkurencingiausia žinių ekonomika pasaulyje.

o Taip pat laukiama teigiamos įtakos darbo rinkai, mokslinių tyrimų pajėgumams Europos lygmeniu ir (kaip nurodyta pirmiau) 2004 m. Komisijos pasiūlytoms naujos kartos švietimo ir mokymo programoms.

Šiuo pasiūlymu nesiekiama sukurti privalomos Europos teisinės sistemos. Net jeigu Sutartis tai ir leistų, o ji to neleidžia, tai būtų visiškai nepriimtina. Nepaisant to, atsižvelgdamos į šią rekomendaciją valstybės narės gali nuspręsti imtis atitinkamų veiksmų. Pagal savo pobūdį Rekomendacija, kaip orientacinis taškas, skirta skatinti

[1] Socrates programa yra skirta mokykloms (Comenius), aukštajam mokslui (Erasmus) ir suaugusiųjų švietimui (Grundtvig); Leonardo da Vinčio programa skirta profesiniam mokymui ir lavinimui.

mobilumo veiklos skaidrumą ir koordinavimą bei padėti sukurti abipusio supratimo atmosferą.

- **Bendrosios aplinkybės**

Per pastaruosius penkerius metus ES institucijos priėmė keletą su mobilumu susijusių priemonių. Reikšmingiausios iš jų yra šios.

Po neoficialaus 2000 m. rugsėjo mėn. Paryžiuje vykusio švietimo ministrų susitikimo 2000 m. gruodį Nicos Europos Vadovų Taryba priėmė Mobilumo veiksmų planą. Jis sudarytas iš su mobilumu susijusių priemonių rinkinio: mobilumo skatinimo, finansavimo, mobilumo rūšių, ir galiausiai patarimų, kaip gauti daugiausia naudos iš mobilumo laikotarpių ir užtikrinti įgytos patirties pripažinimą.

2001 m. liepos mėn. buvo priimta Europos Parlamento ir Tarybos rekomendacija 2001/613/EB dėl studentų, besimokančiųjų, savanorių, mokytojų ir instruktorių mobilumo Bendrijoje[2]. Su šia rekomendacija buvo sukurta politinio bendradarbiavimo skatinimo sistema siekiant padidinti mobilumą švietimo ir mokymo srityje. Ja siekiama pašalinti mobilumo kliūtis, užtikrinti geresnį pasiruošimą ir veiksmingesnį priėmimą atvykus; be to, joje buvo iškeltas užsienyje įgytos patirties pripažinimo klausimas.

Rekomendacijoje Komisija kviečiama įsteigti valstybių narių ekspertų grupę, kuri koordinuotų šios rekomendacijos įgyvendinimą. Šios rekomendacijos projektas kaip tik ir paremtas tokios grupės, kuri paskutinį kartą 2004 m. parengė savo dvejų darbo metų ataskaitą, darbu.

2002 m. vasario mėn. Komisija priėmė Veiksmų planą dėl įgūdžių ir mobilumo[3], kuriuo siekiama skatinti laisvą darbuotojų judėjimą, pabrėžti mobilumo svarbą ES užimtumo strategijai ir atverti Europos darbo rinkas, kad nuo 2005 m. jos taptų visiems prieinamos.

Be to, 2006 m. Komisija surengs Europos darbuotojų mobilumo metus siekdama geriau informuoti visuomenę apie kai kuriuos įstatymų leidybos klausimus šioje srityje, pvz., apie teisių į pensiją perkėlimą, darbuotojų mobilumo naudą jų profesinei karjerai, ir apie galiojančias Europos priemones, kuriomis remiamas mobilumas.

Be to, 2001 m. Tarybos paremtame Komunikate „Mobilumo strategija Europos mokslinių tyrimų erdvėje“[4], kurį parėmė Taryba[5] , Komisija išskyrė konkrečius veiksmus tiek Bendrijos lygmeniu, tiek ir nacionaliniu lygmeniu, kuriais siekiama panaudoti mobilumą kaip pagrindinę profesinės karjeros raidos ir Europos mokslinių tyrimų erdvės sukūrimo priemonę bei kaip būtiną sąlygą tam, kad būtų sustiprinti Europos mokslinių tyrimų pajėgumai ir vykdymas.

Vėliau su mobilumu susiję klausimai buvo įtraukti į bendrąją darbo programą „Švietimas ir mokymas 2010 m.“, priklausančią Lisabonos strategijos švietimo ir mokymo krypčiai. Pagal šią programą valstybės narės ir Komisija bendradarbiauja su

---

2 OL L 215, 2001.8.9, p. 30.
3 KOM(2002) 72 galutinis.
4 2001 m. gruodžio 10 d. Tarybos rezoliucija, OL C 367, 2001 12 21.
5 KOM(2001) 331 galutinis, 2001 6 20.

švietimu ir mokymu susijusiais politikos klausimais. Su mobilumu susiję klausimai yra atskirai paminėti kaip vienas iš 13 šios programos, patvirtintos 2002 m. kovą Barselonos Europos Vadovų Taryboje, tikslų. 2004 m. vasario mėn. Taryba ir Komisija pateikė Europos Vadovų Tarybai pirmąją Bendrąją tarpinę ataskaitą[6] apie tą procesą. Ataskaitoje pabrėžiama būtinybė padidinti mobilumo lygį ir kokybę švietimo ir mokymo srityje.

Kaip tolimesnio darbo dalis pagal darbo programą „Švietimas ir mokymas 2010 m.“ pirmąja rekomendacija įkurta ekspertų grupė parengė pasiūlymą dėl „Mobilumo kokybės chartijos švietimo ir mokymo srityje“, kurios turinys buvo pristatytas švietimo ministrams 2004 m. liepos 12 d. Roterdame neoficialaus susitikimo metu. Po diskusijų Taryba, kuriai pirmininkavo Nyderlandai, padarė išvadą, kad bendrai sutariama dėl principų ir kad jie gali būti kokybinių mobilumo aspektų pagrindas naujos kartos švietimo programose[7] .

Pasiūlytoje rekomendacijoje, kuri didele dalimi yra paremta pirmiau minėtu darbu, vienoje vietoje aiškia forma pateikiami pirmiau išdėstyti principai, papildyti medžiaga iš kitų su mobilumu susijusių sričių (pvz., jaunimo srities). Žodis „chartija“ naudojamas siekiant pabrėžti fundamentalų pasiūlytų principų pobūdį.

Reikia pažymėti, kad rekomendacija papildo jos srityje galiojančius tekstus, visų pirma Europos mokslininkų chartiją[8].

- **Su pasiūlymu susijusios galiojančios nuostatos**

Siūloma rekomendacija papildo 2001 m. liepos 10 d. Europos Parlamento ir Tarybos rekomendaciją 2001/613/EB dėl studentų, besimokančiųjų, savanorių, mokytojų ir instruktorių mobilumo Bendrijoje.

- **Derėjimas su kitomis Sąjungos politikos sritimis ir tikslais**

Pasiūlymas visiškai atitinka Europos Sąjungos paskelbtas politikos sritis ir tikslus.

2) KONSULTACIJOS SU SUINTERESUOTOSIOMIS ŠALIMIS IR POVEIKIO VERTINIMAS

- **Konsultacijos su suinteresuotomis šalimis**

Konsultacijų būdai, pagrindiniai tiriamieji sektoriai ir bendras respondentų apibūdinimas

Pirmoje dalyje buvo apibrėžtas teksto parengimo būdas ir nustatytas valstybių narių ekspertų darbo grupės, įkurtos remiantis 2001 m. rekomendacija, vaidmuo. Šios darbo grupės nariai, atstovaujantys valstybes nares, turi daug specialiosios patirties, ir buvo nuspręsta, kad nepriklausomo tyrimo atlikti nereikia.

---

6 KOM(2003) 685 galutinis, Taryba 6905/04 EDUC 43.
7 http://eu2004.minocw.nl/docs/nl/presidency_conclusions_rotterdam.pdf
8 OL C 75, 2005 3 22.

Atsakymų santrauka ir kaip į juos buvo atsižvelgta

Žr. pirmąją ataskaitą apie tolesnius veiksmus dėl Rekomendacijos 2001/613/EB.

- **Tiriamųjų duomenų rinkimas ir naudojimas**

Nepriklausomo tyrimo neprireikė.

- **Poveikio vertinimas**

2004 m. liepos 11–13 dienomis Roterdame vykusiame neoficialiame susitikime švietimo ministrai ir valstybių narių darbo grupė aptarė ir patvirtino šio pasiūlymo būtinybę, jo apimtį bei galimą jo ekonominį ir socialinį poveikį. Buvo nuspręsta, kad tolesnis poveikio vertinimas nereikalingas.

3) TEISINIAI PASIŪLYMO ASPEKTAI

- **Siūlomų veiksmų santrauka**

Rekomendacijoje pateikiama dešimt gairių, skirtų daugiausia už mobilumą atsakingoms siunčiančiosioms ir priimančiosioms organizacijoms. Jas galima apibendrinti taip: Jas galima apibendrinti taip:

A. Prieš išvykstant:

užtikrinti, kad dalyviai galėtų naudotis patikimais patarimų ir informacijos apie mobilumo galimybes ir sąlygas šaltiniais; sudaryti mokymo planą, kuris taptų mobilumo pagrindu; užtikrinti išankstinį dalyvio pasiruošimą, visų pirma kalbinį pasiruošimą, ir užtikrinti, kad su mobilumu įgyta patirtis prisidėtų prie asmeninio ir profesinio tobulėjimo.

B. Buvimo priimančioje šalyje metu:

suteikti kalbinę ir logistinę paramą dalyviams, įskaitant informaciją ir (arba) pagalbą dėl kelionės, draudimo, socialinio draudimo, gyvenamosios vietos reikalavimų, socialinių paslaugų, mokesčių reikalų, apgyvendinimo ir t. t.; paskirti kuratorių, kuris teiktų pagalbą ir patarimus, kad dalyvis galėtų tinkamai integruotis.

C. Pasibaigus mobilumo laikotarpiui:

užtikrinti, kad gauti diplomai ar tęstų studijų ar apmokymo laikotarpiai būtų pripažinti arba patvirtinti; padėti dalyviams sugrįžti į jų socialinę, švietimo ir profesinę aplinką, ypač po ilgalaikio mobilumo; įvertinti mobilumo rezultatus ir patarti sugrįžusiems dalyviams, kaip jie galėtų geriausiai pritaikyti užsienyje įgytus gebėjimus.

D. Bendro pobūdžio:

aiškiai įvardyti, kas yra atsakingas už skirtingas rekomendacijos dalis.

Chartija turėtų būti laikoma „universalia“ ta prasme, kad ji apima visas įmanomas švietimo mobilumo rūšis: formalų ir neformalų mokymąsi; ilgus ir trumpus laikotarpius; mokymąsi mokykloje, universitete ir darbe; jaunimo ir suakusiųjų

mokymąsi ir t. t. Tai reiškia, kad jos tekstas yra neišvengiamai bendro pobūdžio; į tokios mažos apimties tekstą neįmanoma įtraukti visų atvejų. Todėl jos principus reikės pritaikyti pagal aplinkybes, o konkrečiais atvejais kai kurie jos punktai bus mažiau ar labiau aktualūs. Chartijoje išdėstytais principais nustatoma Europos gairių sistema, kurią reikia pritaikyti konkretiems atvejams.

- **Teisinis pagrindas**

Teisinis pasiūlymo pagrindas - Sutarties 149 straipsnio 4 dalis ir 150 straipsnio 4 dalis. Pirmasis straipsnis susijęs su švietimu, pastarasis – su profesiniu mokymu. Abu straipsniai leis Tarybai ir Europos Parlamentui, sprendimus priimantiems bendrai, priimti rekomendacijas dėl jų tikslų, iš kurių vienas kaip tik ir yra remti mobilumą (149 straipsnio 2 dalies antra įtrauka, 150 straipsnio 2 dalies trečia įtrauka), įgyvendinimo.

- **Subsidiarumo principas**

Subsidiarumo principas taikomas tik tuomet, jeigu pasiūlymas nepriklauso išskirtinei Bendrijos kompetencijai.

Valstybės narės negali pakankamai įgyvendinti šių tikslų dėl toliau pateikiamų priežasčių.

Tarpvalstybinis mobilumo pobūdis reiškia, kad bet kuriai vienai valstybei narei yra sunku aprėpti mobilumą.

Bendrijos veiksmais bus galima geriau pasiekti pasiūlymo tikslus dėl šios (-ių) priežasties (-čių).

Valstybės narės negali taip veiksmingai įgyvendinti pasiūlymo tikslų kaip Sąjunga. Tarpvalstybinis mobilumo pobūdis reiškia, kad bet kuriai vienai valstybei narei yra sunku apimti mobilumą.

Neįpareigojančios Bendrijos priemonės naudojimas yra veiksmingas būdas priimti pripažintą Europos orientyrą siekiant remti organizacijas visose valstybėse narėse.

Tekstas apsiriboja tais elementais, kuriuos naudinga priimti Europos lygmeniu, pavyzdžiui, klausimai, susiję su finansavimo struktūra ir šaltiniais, arba praktiniai organizaciniai klausimai yra palikti kompetentingoms valstybių narių ar mobilumo organizacijų institucijoms.

Todėl pasiūlyme laikomasi subsidiarumo principo.

- **Proporcingumo principas**

Pasiūlymas atitinka proporcingumo principą dėl šios(-ių) priežasties(-čių).

Šis sprendimas neviršija to, kas reikalinga šiems tikslams pasiekti.

Pasiūlymas nereikalauja finansinių ar administracinių išlaidų.

Reikia pažymėti, kad valstybės narės per savo atstovus 2001 m. rekomendacija įkurtoje

ekspertų grupėje prisidėjo prie šio darbo ir remia šį pasiūlymą.

- **Pasirinkta priemonė**

Siūloma priemonė: rekomendacija.

Kitos priemonės nėra laikomos tinkamomis dėl šios(-ių) priežasties(-čių).

Šis pasiūlymas yra pirmosios rekomendacijos (2001/613/EB) šioje srityje tęsinys, ir tuo metu Bendrija pasirinko tokio pobūdžio priemonę. Taip pat žr. 149 straipsnio 4 dalį.

4) POVEIKIS BIUDŽETUI

Pasiūlymas neturi jokio poveikio Bendrijos biudžetui.

5) PAPILDOMA INFORMACIJA

- **Europos ekonominė erdvė**

Siūlomas aktas yra susijęs su EEE, ir todėl turėtų būti jai taikomas.

2005/0179 (COD)

Pasiūlymas

EUROPOS PARLAMENTO IR TARYBOS REKOMENDACIJA

dėl tarptautinio mobilumo Bendrijoje švietimo ir mokymo tikslais: Europos mobilumo kokybės chartija

(Tekstas svarbus EEE)

EUROPOS PARLAMENTAS IR EUROPOS SĄJUNGOS TARYBA,

atsižvelgdami į Europos bendrijos steigimo sutartį, ypač į jos 149 straipsnio 4 dalį ir 150 straipsnio 4 dalį,

atsižvelgdami į Komisijos pasiūlymą ([9]),

atsižvelgdami į Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komiteto nuomonę ([10]),

atsižvelgdami į Regionų komiteto nuomonę ([11]),

laikydamiesi Sutarties 251 straipsnyje nustatytos tvarkos ([12]),

kadangi:

(1) Mobilumas švietimo ir mokymo srityje yra neatskiriama asmenų judėjimo laisvės dalis, tai yra pagrindinė Sutartimi garantuojama laisvė, ir tai yra vienas iš pagrindinių Europos Sąjungos veiklos tikslų švietimo ir profesinio mokymo srityje; tai yra svarbiausia priemonė siekiant sukurti Europos švietimo ir mokymo erdvę ir ugdyti europietišką sąmoningumą.

(2) Europos mobilumo ir mainų stiprinimas švietimo ir mokymosi tikslais yra darbo programos tikslas, kuriuo siekiama paversti Europą novatoriškiausia ir konkurencingiausia žinių ekonomika[13] iki 2010 m. 2006 m. organizuojami Europos darbuotojų mobilumo metai taip pat prisidės prie šio tikslo.

---

9 OL C , , p. .
10 OL C , , p. .
11 OL C , , p. .
12 OL C , , p. .
13 Lisabonos strategija, pirmininkavimo išvados http://www.kbn.gov.pl/is2000/pdf/word5.PDF

(3) 2001 m. buvo priimta pirmoji Europos Parlamento ir Tarybos rekomendacija[14] siekiant palengvinti Bendrijos veiksmus skatinant mobilumą.

(4) Remiantis minėtos Rekomendacijos III punkto 4 dalimi, Komisijos įkurtos ekspertų grupės darbas ir pirmoji šio darbo ataskaita parodo ne tik padarytą pažangą nacionaliniu ir Europos lygmeniu mobilumo švietimo ir mokymosi tikslais srityje bet ir tai, jog būtina sutelkti dėmesį ne tik į mobilumo didinimą, bet visų pirma į mobilumo kokybės gerinimą.

(5) Šį tikslą galima pasiekti rekomendacijos forma priimant Mobilumo kokybės chartiją su išdėstytais šios srities principais, kurie turėtų būti įgyvendinti savanoriškai.

(6) Kadangi Chartija apima pagrindinius mobilumo principus švietimo srityje, ji yra orientacinis pagrindas, padėsiantis suintensyvinti mainus, pripažinti studijų laikotarpius ir įtvirtinti abipusį pasitikėjimą tarp valstybinių institucijų, organizacijų ir visų mobilumo programų dalyvių.

(7) Mobilumo nauda labai priklauso nuo praktinio pasirengimo kokybės: parengiamojo darbo, paramos ir pripažinimo. Kruopščiai planuodami ir tinkamai vertindami su mobilumu susiję asmenys ir organizacijos gali ženkliai pagerinti jo vertę.

(8) Pageidautina, kad svarstomi principai apimtų ne vien tiktai patį mobilumo laikotarpį, bet taip pat ir laiką prieš ir po mobilumo laikotarpio.

(9) Turi būti iš anksto sudarytas mokymosi planas. Taip pat būtinas ir išankstinis bendro pobūdžio dalyvių pasiruošimas.

(10) Užsienyje praleisto laiko metu mobilumo kokybė gali būti pagerinta, jeigu dalyviui paskiriamas kuratorius. Aiškus ir išsamus priimančioje šalyje išklausytų kursų ir (arba) mokymo aprašymas nurodant jų trukmę padės užtikrinti, kad jie būtų pripažinti sugrįžus.

(11) Prieš išvykstant reikėtų išsiaiškinti visus su finansavimu susijusius klausimus, visų pirma, kokią finansinę paramą galima gauti ir kas padengia išlaidas.

(12) Skaidrumas ir geras administravimas reikalauja, kad būtų aiškiai apibrėžta, kokios organizacijos ir asmenys yra atsakingi už atskiras mobilumo programos pakopas ir veiksmus.

(13) Siekiant užtikrinti bendrą mobilumo kokybę pageidautina, kad pirmiau minėti principai ir rekomendacijos mokymosi ir profesinio tobulėjimo tikslais būtų taikomi visoms mobilumo rūšims: švietimui ir mokymuisi; formaliam ir neformaliam mokymuisi; ilgiems ir trumpiems laikotarpiams; mokymuisi mokykloje, universitete ar darbe; jaunimo ir suaugusiųjų mokymuisi ir t. t.

(14) Valstybės narės gali pritaikyti šios chartijos įgyvendinimą prie susiklosčiusių aplinkybių, t. y. gali ją pritaikyti prie konkrečių situacijų ir programų, gali kai kuriuos jos punktus paskelbti privalomais, o kitus neprivalomais.

---

[14] 2001 m. liepos 10 d. Europos Parlamento ir Tarybos rekomendacija 2001/613/EB dėl studentų, besimokančiųjų, savanorių, mokytojų ir instruktorių mobilumo Bendrijoje, OL L 215, 2001 8 9, p. 30.

(15) Kadangi dabartinės rekomendacijos tikslai, apimantys visas valstybes nares, gali būti geriau pasiekti Bendrijos lygmeniu, Bendrija gali imtis priemonių remdamasi Sutarties 5 straipsnyje nustatytu subsidiarumo principu. Be to, siekiant laikytis proporcingumo principo kaip nustatyta tame pačiame straipsnyje, dabartinė rekomendacija neviršija to, kas būtina siekiant šių tikslų.

ŠIUO DOKUMENTU REKOMENDUOJA valstybėms narėms priimti pridedamą „Europos mobilumo kokybės chartiją“ kaip priemonę siekiant sustiprinti asmeninį ir profesinį tobulėjimą.

ŠIUO DOKUMENTU KVIEČIA valstybes nares antraisiais metais nuo šios rekomendacijos priėmimo dienos įtraukti į savo ataskaitas, skirtas darbo programai „Švietimas ir mokymas 2010 m.“, bendrąją informaciją apie vykdomus veiksmus ir jų įvertinimą atsižvelgiant į pirmiau išdėstytas rekomendacijas.

ŠIUO DOKUMENTU kviečia Komisiją:

– tęsti bendradarbiavimą su valstybėmis narėmis ir socialiniais partneriais, kad būtų galima keistis naudinga informacija ir patirtimi įgyvendinant šioje rekomendacijoje siūlomas priemones;

– laikyti, kad dabartinė rekomendacija sudaro visumą kartu su Europos Parlamento ir Tarybos rekomendacija 2001/613/EB, ir todėl įtraukti jos prašomas dvejų metų ataskaitas į bendrąsias darbo programos „Švietimas ir mokymas 2010 m.” ataskaitas.

Priimta Briuselyje, […]

Europos Parlamento vardu	*Tarybos vardu*
Pirmininkas	*Pirmininkas*

PRIEDAS

1. EUROPOS MOBILUMO KOKYBĖS CHARTIJA

Mobilumo dalyviai visuomet rodė mobilumui didelį susidomėjimą; 2000 m. Mobilumo veiksmų planas[15] ir 2001 m. liepos 10 d. Europos Parlamento ir Tarybos rekomendacija[16] dar labiau sustiprino mobilumą. Toji rekomendacija buvo plačios apimties, apėmė daugelį su mobilumu susijusių svarbių klausimų ir buvo skirta visiems, kam gali būti naudinga kurį laiką pasimokyti užsienyje (formaliai ir neformaliai), įskaitant studentus, mokytojus, instruktorius, savanorius ir besimokančiuosius. Antroji rekomendacija, kurios neatskiriama dalis yra ši chartija, yra tokios pačios apimties, bet pagrindinis dėmesys skiriamas mobilumo kokybės aspektams, kaip pasiūlė po pirmosios rekomendacijos[17] priėmimo įkurta ekspertų grupė. Ji užtikrins, kad dalyviai įgytų teigiamos patirties tiek priimančioje šalyje, tiek ir siunčiančiojoje šalyje, kai į ją sugrįš. Šioje chartijoje pateikiamos mobilumo, kuriame dalyvauja jaunimas ar suaugusieji formalaus ir neformalaus mokymosi tikslais bei siekdami asmeninio ir profesinio tobulėjimo, gairės. Ji buvo sudaryta kaip pagrindinis orientacinis dokumentas; jos turinį galima pritaikyti prie mobilumo trukmės, įvairios švietimo, mokymosi ir jaunimo veiklos ypatybių bei dalyvių poreikių. Nors pirmiausia chartija skirta mobilumui mokymosi tikslais, manoma, kad šios kokybės gairės taip pat bus naudingos ir kitoms mobilumo rūšims, pavyzdžiui, darbo mobilumui.

1. Patarimai ir informacija

Būtų gerai, jeigu potencialūs mobilumo kandidatai galėtų naudotis patikimais patarimų ir informacijos apie mobilumo galimybes ir sąlygas, kurios leistų dalyvauti mobilume, šaltiniais.

2. Mokymosi planas

Prieš pradedant dalyvauti bet kokioje mobilumo rūšyje švietimo ir mokymosi tikslais, turėtų būti sudarytas mokymosi planas, dėl kurio sutartų visi su juo susiję subjektai, įskaitant priimančiąsias ir siunčiančiąsias organizacijas bei dalyvius. Plane turėtų būti pateikti tikslai ir laukiami rezultatai bei nurodyta, kaip šių rezultatų bus siekiama.

3. Pritaikymas asmeniniams poreikiams

Mobilumas, kuriame dalyvaujama švietimo ir mokymosi tikslais, turėtų kiek galima labiau būti pritaikytas prie asmeninių dalyvių mokymosi įpročių, įgūdžių ir motyvacijos bei turėtų būti parengtas siekiant tobulinti ar papildyti šiuos mokymosi aspektus.

---

15 2000 m. gruodžio 14 d. Tarybos ir valstybių narių vyriausybių atstovų susitikimo rezoliucija dėl mobilumo veiksmų plano, OL C 371, 2000 12 23.

16 OL L 215, 2001 8 8, p. 30.

17 KOM(2004) 21.

4. Bendro pobūdžio pasiruošimas

Išankstinis dalyvių pasiruošimas yra būtinas, ir jis turėtų būti pritaikytas prie konkrečių jų poreikių. Pasiruošimas turėtų apimti, atsižvelgiant į būtinybę, kalbinius, pedagoginius, praktinius, administracinius, teisinius, asmeninius, kultūrinius ir finansinius aspektus.

5. Kalbiniai aspektai

Kalbiniai įgūdžiai yra būtini siekiant veiksmingo mokymosi. Dalyviai bei juos siunčiančiosios ir priimančiosios institucijos turėtų skirti ypatingą dėmesį kalbiniam pasiruošimui. Pasiruošimas mobilumui turėtų apimti:

- prieš išvykstant, kalbos žinių įvertinimą ir galimybę lankyti priimančiosios šalies kalbos ir dėstomosios kalbos kursus, jeigu jos skiriasi;
- priimančiojoje šalyje kalbinę paramą ir patarimus.

6. Logistinė parama

Dalyviams turi būti suteikta tinkama logistinė parama. Ji gali apimti informaciją ir pagalbą dėl kelionės, draudimo, leidimų gyventi ar dirbti, socialinės apsaugos, apgyvendinimo ir bet kokių kitų praktinių aspektų, įskaitant su dalyvių buvimu užsienyje susijusius saugumo klausimus.

7. Kuravimas

Priimančioji organizacija (švietimo įstaiga, jaunimo organizacija, bendrovė ir t. t.) turi paskirti kuratorių, kuris būtų atsakingas už pagalbą dalyviams veiksmingai integruotis į priimančiosios organizacijos aplinką ir kuris būtų kontaktinis asmuo, galintis suteikti tolesnę pagalbą.

8. Pripažinimas

Jeigu studijų ar darbo užsienyje laikotarpis yra sudėtinė formalių studijų ar mokymo programos dalis, šis faktas turi būti užfiksuotas mokymosi plane, o dalyviams turi būti suteikta pagalba siekiant užtikrinti tinkamą pripažinimą ir patvirtinimą. Mokymosi plane turi būti nurodytas būdas, kaip bus atliekamos pripažinimo procedūros Kitų mobilumo rūšių atveju, o visų pirmą neformalaus švietimo ir mokymo srityje, turi būti išduotas pažymėjimas tam, kad dalyvis galėtų įrodyti savo aktyvų dalyvavimą ir mokymosi rezultatus.

9. Reintegracija ir vertinimas

Dalyviams sugrįžus į savo šalį, jiems turi būti patarta, kaip jie galėtų pritaikyti užsienyje įgytus gebėjimus ir įgūdžius. Reikėtų, kad po ilgalaikio mobilumo sugrįžę asmenys galėtų gauti atitinkamą pagalbą dėl jų reintegracijos į socialinę, švietimo ir profesinę aplinką savo šalyje. Dalyviai kartu su atsakingomis organizacijomis turėtų tinkamai įvertinti įgytą patirtį siekiant nustatyti, ar mokymosi plano tikslai buvo įgyvendinti.

10. Įsipareigojimai ir atsakomybė

Dėl šių kokybės kriterijų kylanti atsakomybė turi būti aiškiai apibrėžta, ir apie ją turi būti pranešta visiems susijusiems subjektams, įskaitant dalyvius. Ši atsakomybė turi būti patvirtinta raštiškai siekiant, kad visi susiję subjektai ją galėtų aiškiai suprasti.